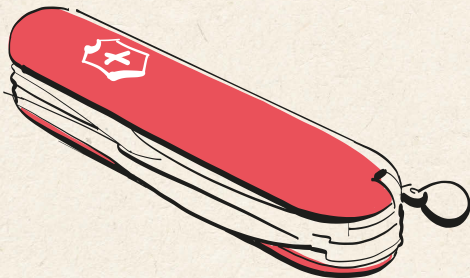

Gabriël Anthonio

HET ZWITSERS ZAKMES VAN DE LEIDER

GIDS VOOR LEIDERSCHAP
MET BLIJVENDE IMPACT

Inhoud

Voorwoord 7

Inleiding 11

1. HET GROTE MES 17

Grote zaken eerst. Als stevig en zichtbaar ingrijpen bij een omvangrijk probleem noodzakelijk is.

2. HET KLEINE MES 27

Kleine zaken niet veronachtzamen. Als kortstondig en doelgericht ingrijpen wenselijk is bij kleine problemen met mogelijk grote gevolgen.

3. DE KURKENTREKKER 35

Belemmerende zaken ophalen. Als een negatieve onderstroom van onuitgesproken gevoelens de samenwerking verstoort.

4. DE SCHAAR 43

Zaken die vragen om een praktische ingreep. Als je taken, rollen en verantwoordelijkheden wilt verhelderen om het evenwicht te herstellen.

5. DE BLIKOPENER 53

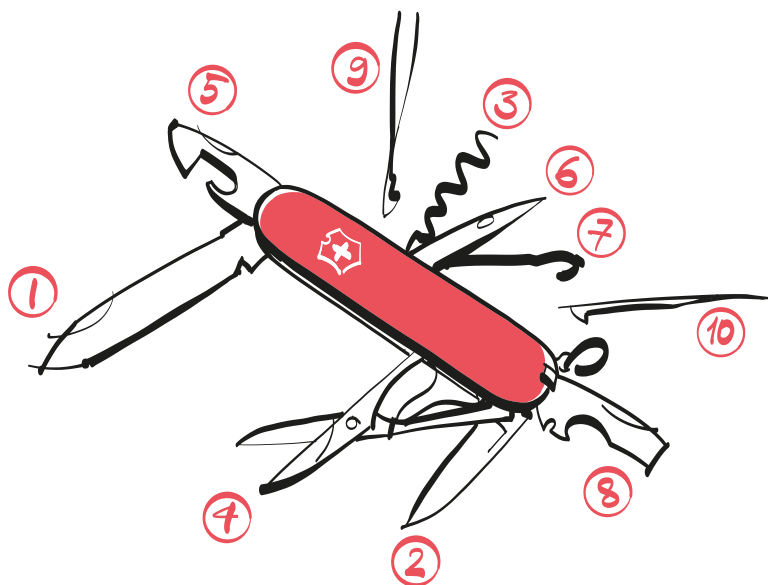
Om de waarom-vraag te beantwoorden. Over jouw verhaal en de beelden die je oproept bij anderen.

6. DE PRIEM 63

Om de waarheen-vraag te beantwoorden. Over de verbinding tussen je eigen doelen en die van de organisatie.

7. DE HAAK 73

Om de hoe-vraag te beantwoorden. Over hoe je kunt voorkomen dat je uitglijdt op weg naar je doel.

8. DE FLESSENOPENER ⁸³

De rol en functie van rituelen. Als je de band tussen mensen wilt versterken.

9. HET PINCET ⁹¹

Ergernissen verwijderen. Als het hoog tijd is irritante en overbodige zaken in je werk op te ruimen die onnodig veel ruimte innemen.

10. DE TANDENSTOKER ⁹⁹

Persoonlijke belemmeringen. Als je nog onzichtbare obstakels in jezelf te verwijderen hebt.

Dankwoord ¹⁰⁹

Over de auteur ¹¹¹

“

Jouw leiderschap kun je zien
als een Zwitsers zakmes: hoe
moeilijk een situatie ook is,
je hebt altijd meerdere opties.

Inleiding

Wil je je verdiepen en bekwamen in leiderschap dat blijvend impact heeft? Dan is dit boek iets voor jou. Aan de hand van de functies van het Zwitsers zakmes – het zakmes van mijn grootvader – doe ik suggesties voor hoe je je leiderschapsvaardigheden verder kunt ontwikkelen.

Leiderschap gaat, kort samengevat, over bewust invloed uitoefenen. Op jezelf, op je naasten en op je omgeving. Leiderschap gaat ook over waarden toevoegen. En het gaat over het vereenvoudigen van complexe vraagstukken, zodat ze behaapbaar en uitvoerbaar worden en je resultaten behaalt. Leven en werken vanuit je eigen kernwaarden is daarbij het uitgangspunt.

Het Zwitsers zakmes staat voor jouw persoonlijke leiderschap. Leiderschap waarbij je leert zien dat je altijd meerdere opties hebt, hoe moeilijk een situatie ook is. Dat je routines kunt loslaten en bewust kunt kiezen voor een andere optie. Kortom, stoppen met zienswijzen die niet meer werken, gedrag dat niet (meer) werkt en die vervangen door zaken die wel werken. Leiderschap is een ontwikkelingsproces dat gepaard gaat met vallen en weer opstaan.

De gids in dit boek is Charles van Dijck, grootvader van mijn moeders kant. Een inspirerende en wijze man, een leider tegen wie ik als kind opkeek. Ik neem je mee naar allerlei situaties die ik als kind met hem heb meegemaakt. Vaak kleine gebeurtenissen; situaties waarin mijn grootvader het zakmes

tevoorschijn haalde. Hij pleegde kleine ingrepen, maar met grote impact. Ze werden voor mij kleine en grote levenslessen over hoe ik mezelf anders of beter kan verhouden tot allerlei situaties.

Als kind was ik gefascineerd door het wijnrode object. Ik kon niet wachten tot mijn grootvader het tevoorschijn haalde. Als een karweitje was geklaard, maakte hij zijn zakmes goed schoon, vouwde het dicht en stopte het zorgvuldig weg. Hij behandelde het zakmes met respect, zette het doelgericht in en forceerde het nooit. Precies zoals een leider volgens mij te werk zou moeten gaan.

Mijn grootvader was van beroep leraar en later directeur van meerdere scholen. Hij schreef geen recepten voor, maar liet zien dat invloed uitoefenen op de eerste plaats vraagt dat je afstand neemt van je impulsieve reflexen en de rust hebt over alternatieven na te denken. Fouten maken mag daarbij. Dat is onderdeel van een leerproces. Voor mij staat sinds mijn jeugd het zakmes symbool voor mijn persoonlijke ontwikkeling in leiderschap, gericht op steeds meer impact. Oftewel: voor leiderschap waardoor ik allereerst zelf verander, nieuwe dingen leer en duurzaam positieve invloed heb op mijn omgeving.

Het Zwitsers zakmes is een icoon. Een praktisch hulpmiddel van hoge kwaliteit, dat je in tal van situaties uit de brand kan helpen. Niet voor niets lopen militairen, avonturiers, backpackers, techneuten, doe-het-zelvers en liefhebbers van design er al meer dan honderd jaar mee weg. Het eerste model stamt uit 1890. Het was bedoeld voor soldaten van het Zwitserse leger en had een lemmet, een priem, een blikopener en een schroevendraaier. Omdat dit zakmes grof en zwaar was, vond de le-

gerleiding het niet geschikt voor officieren. Daarom werd er een lichtere versie ontwikkeld, het nu bekende officiersmes, dat in 1897 op de markt kwam. Gaandeweg werden er steeds meer functies toegevoegd aan het oorspronkelijke mes. In de nieuwste versies vind je zelfs een lampje en een USB-stick. Traditie en vernieuwing gaan zo naadloos in elkaar over.

Leeswijzer

Het Zwitsers zakmes is er in allerlei soorten en maten. Zelf heb ik een *Climber*, een zakmes met tien functies: het grote mes, het kleine mes, de kurkentrekker, de schaar, de haak, de blikopener, de flessenopener, de priem, het pincet en de tandenstoker. In elk hoofdstuk van dit boek staat een van deze instrumenten centraal. Aan de hand van de lessen van mijn grootvader en concrete voorbeelden uit mijn eigen werkwijze laat ik je zien hoe ook jij het spreekwoordelijke zakmes op ieder gewenst moment tevoorschijn kunt halen. Leg het in gedachten op je handpalm, bekijk de verschillende mogelijkheden goed en kies vervolgens het juiste instrument voor een passende interventie.

Uiteraard kun je dit boek van voren naar achteren lezen. Maar het is net zo goed geschikt om bij een willekeurig hoofdstuk open te slaan. Elk onderdeel van het zakmes staat immers op zichzelf, en heeft zijn eigen kracht. Hoe je dit boek ook tot leest, neem er in ieder geval de tijd voor. Schrijf zaken op die je aanspreken of die je verder wilt uitwerken. Zie daarvoor ook de vragen en oefeningen die aan het slot van ieder hoofdstuk staan.

Ik bied handreikingen om je aan het denken te zetten. Verwacht geen grootse, meeslepende verhalen of rijtjes die

je moet volgen om succesvol te zijn. Leiderschap neemt soms mythische vormen aan, waardoor het voor velen onbereikbaar lijkt. Ik heb er bewust voor gekozen om kleine, alledaagse anekdotes te schetsen over leiderschap en invloed uitoefenen. Hiermee wil ik leiderschap ontmythologiseren, beschikbaar stellen voor mensen in allerlei rollen en situaties.

Gebruik dit boek op momenten van aarzeling, bij vragen over hoe je verder moet. Je hoeft niet in een crisis te zitten om met jezelf aan de slag te gaan. Want of je nu in een spannende of rustige tijd van je leven zit, leiderschap kun je steeds verder vervolmaken.

“

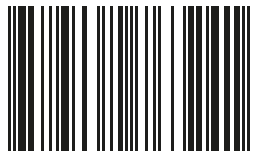
Ik wil leiderschap ontmythologiseren, ontdoen van haar aureool en bereikbaar maken voor iedereen.

In *Het Zwitsers zakmes van de leider* word je geïnspireerd en uitgedaagd om je eigen pad op het gebied van leiderschapontwikkeling te volgen en anderen hierin mee te nemen. Werken aan leiderschap met positieve impact op jezelf en op je omgeving. De titel van dit boek verwijst naar het zakmes van de grootvader van Gabriël Antonio - een geweldige coach voor jong en oud.

www.managementimpact.nl

 Management
IMPACT

onderdeel van

VAKMEDIANET

9 789462 763241 >